

Desigualtats socioeconòmiques en la salut i la utilització dels serveis sanitaris públics de la població de Catalunya

Anna García-Altés

Responsable de l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya

Trobada de Salut Pública - Desigualtats en salut (I): Anàlisi de la situació
Barcelona, 4 de maig de 2017

Contextualització de l'informe

- Situació de crisi econòmica dels darrers anys, i preocupació pel seu impacte en la salut de la població

Objectiu

- Analitzar les diferències en salut, la utilització de serveis sanitaris i el consum de fàrmacs de la població resident a Catalunya segons el seu nivell socioeconòmic
 - nivell socioeconòmic = prestacions econòmiques de la Seguretat Social + trams de renda per al copagament de farmàcia
 - estratificant per sexe i grup d'edat, i
 - prestant especial atenció als grups més vulnerables

Metodologia

- Estudi transversal de la població resident a Catalunya l'any 2015
- Fonts d'informació:
 - registre central de persones assegurades
 - registres del conjunt mínim bàsic de dades
 - base de dades de morbiditat
 - base de dades de facturació de farmàcia
 - registre de mortalitat

Metodologia

Variables analitzades

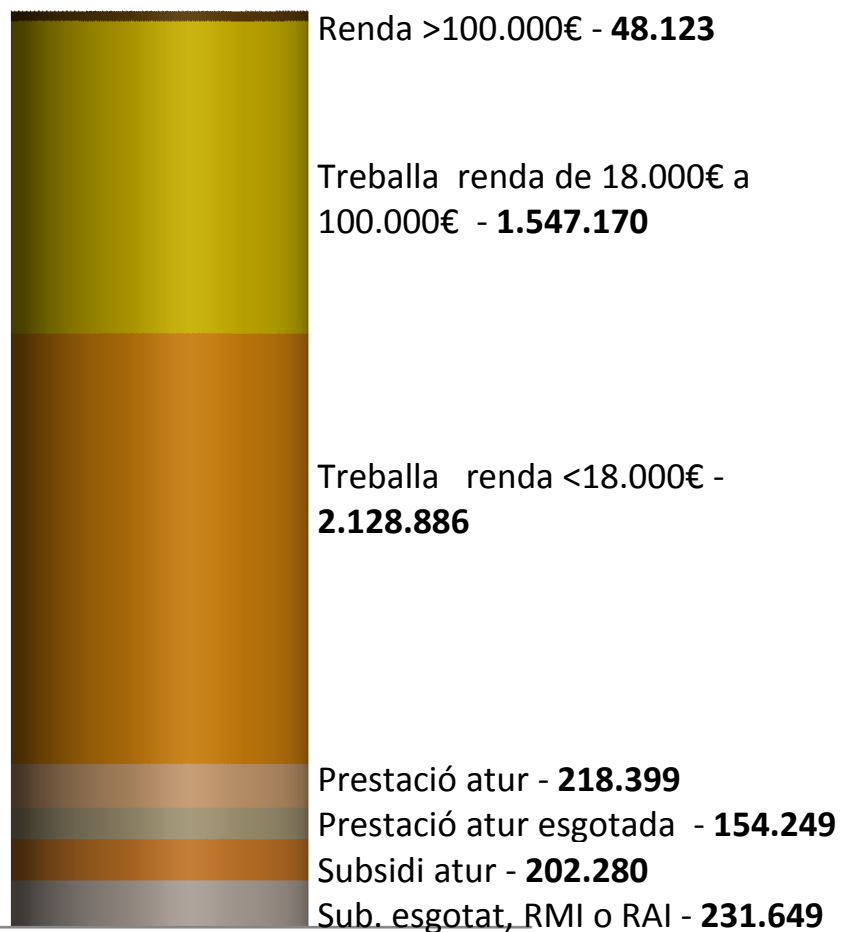
- Taxa de mortalitat; de mortalitat per suïcidi
- Persones amb complexitat elevada (%)
- Persones ateses a l'atenció primària (%); mitjana de visites
- Persones ateses a urgències (%); mitjana de visites
- Persones ateses a centres de salut mental (%); mitjana de visites
- Taxa d'hospitalització; d'hospitalització potencialment evitable; d'hospitalització quirúrgica; d'hospitalització psiquiàtrica
- Persones consumidores de fàrmacs (%); mitjana de receptes
- Persones consumidores de psicofàrmacs (%); d'antidepressius (%); d'antipsicòtics (%); de fàrmacs per al TDAH (%)

Variables d'estratificació

- Sexe
- Grup d'edat: persones menors de 15 anys, de 15 a 64 anys i de 65 anys i més; de 55 a 64 anys

Metodologia

Persones actives

+

Persones pensionistes

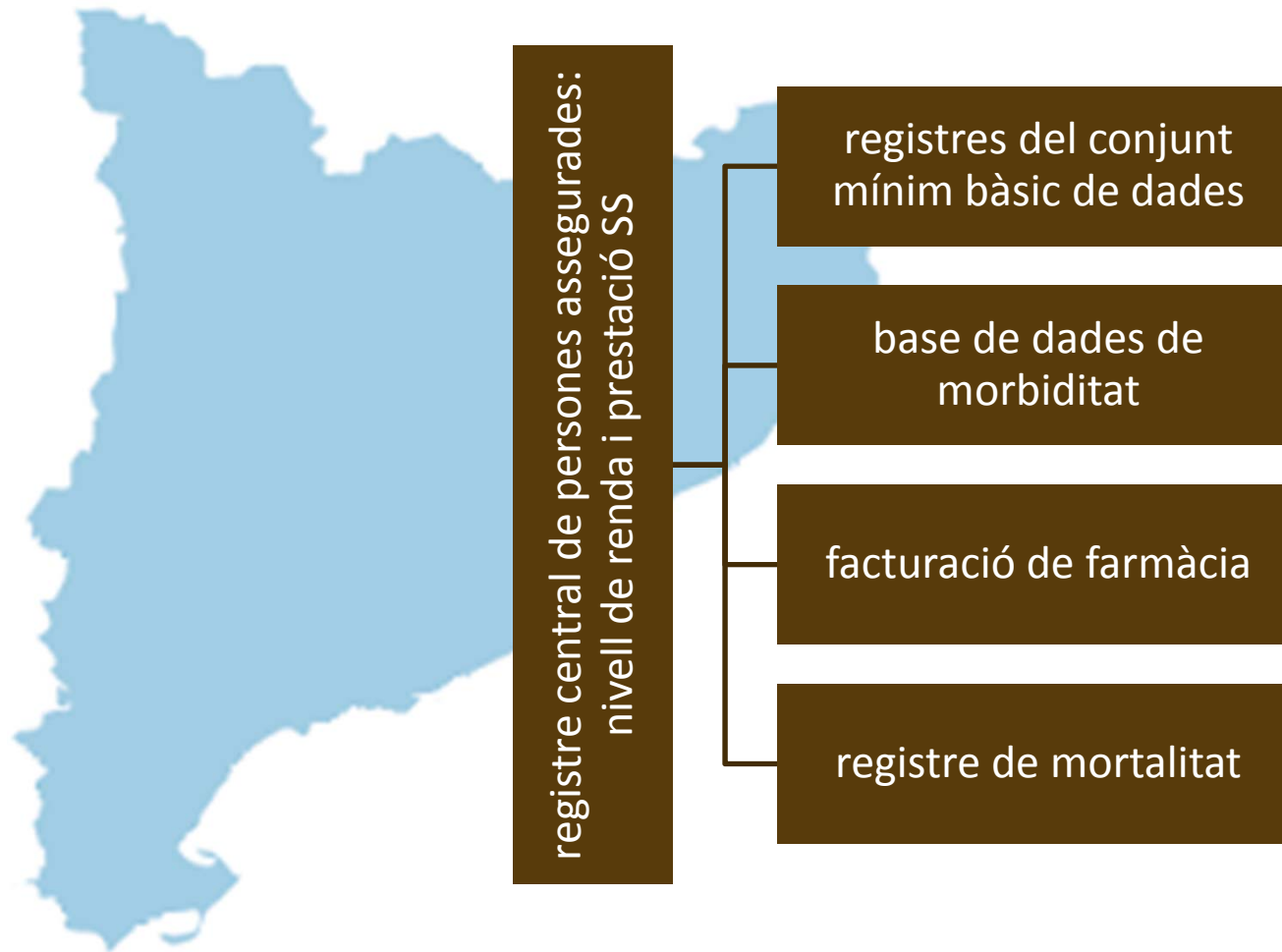
Resultats

10 idees

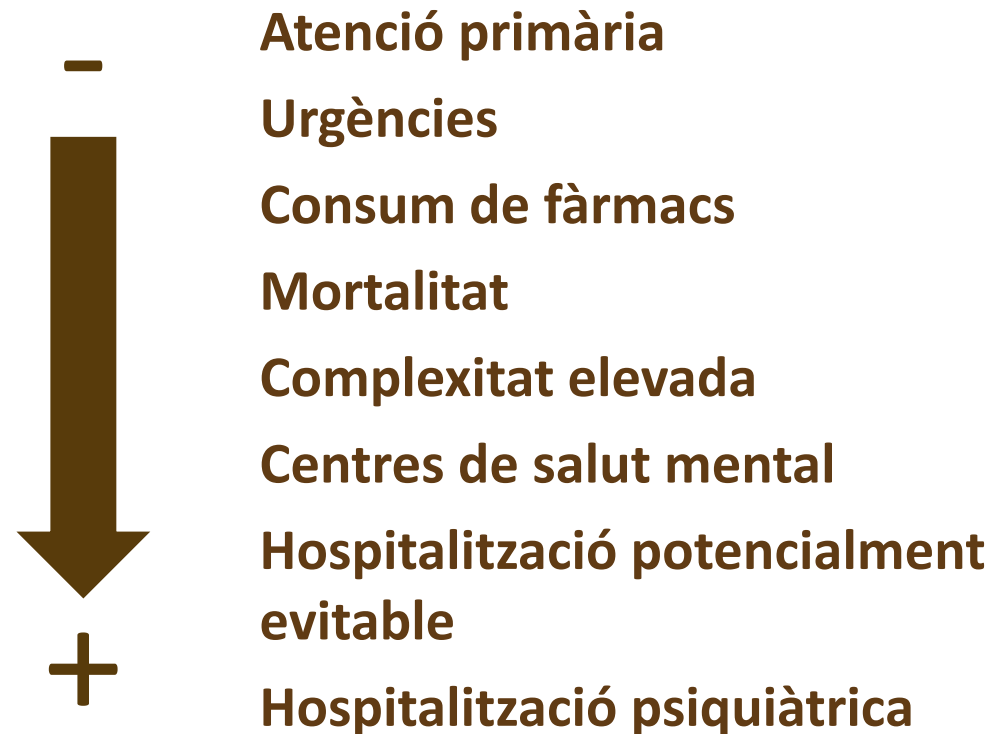
1. Primer estudi que analitza desigualtats socioeconòmiques amb dades individuals de tota la població de Catalunya

- La preocupació per les desigualtats en salut és un tema recurrent des dels anys 80 i fins a l'actualitat
- ASPB, SESPAS, Creu Roja, Càritas, ESCA
- La majoria dels estudis han utilitzat dades agregades, dades de col·lectius poblacionals específics, conjunts més petits de dades individuals, o informació provinent d'enquestes

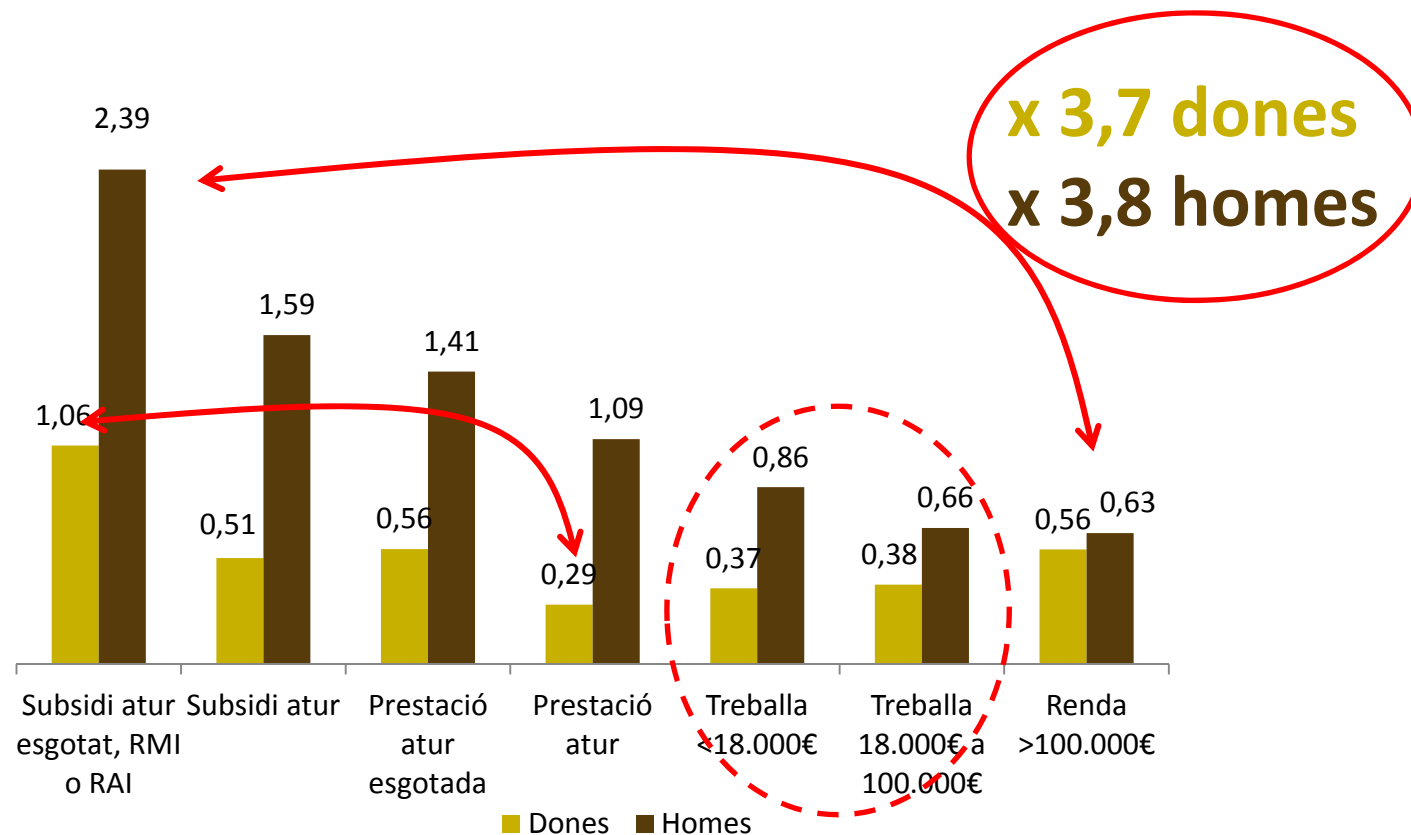
1. Primer estudi que analitza desigualtats socioeconòmiques amb dades individuals de tota la població de Catalunya

2. Existeix gradient socioeconòmic en tots els indicadors analitzats

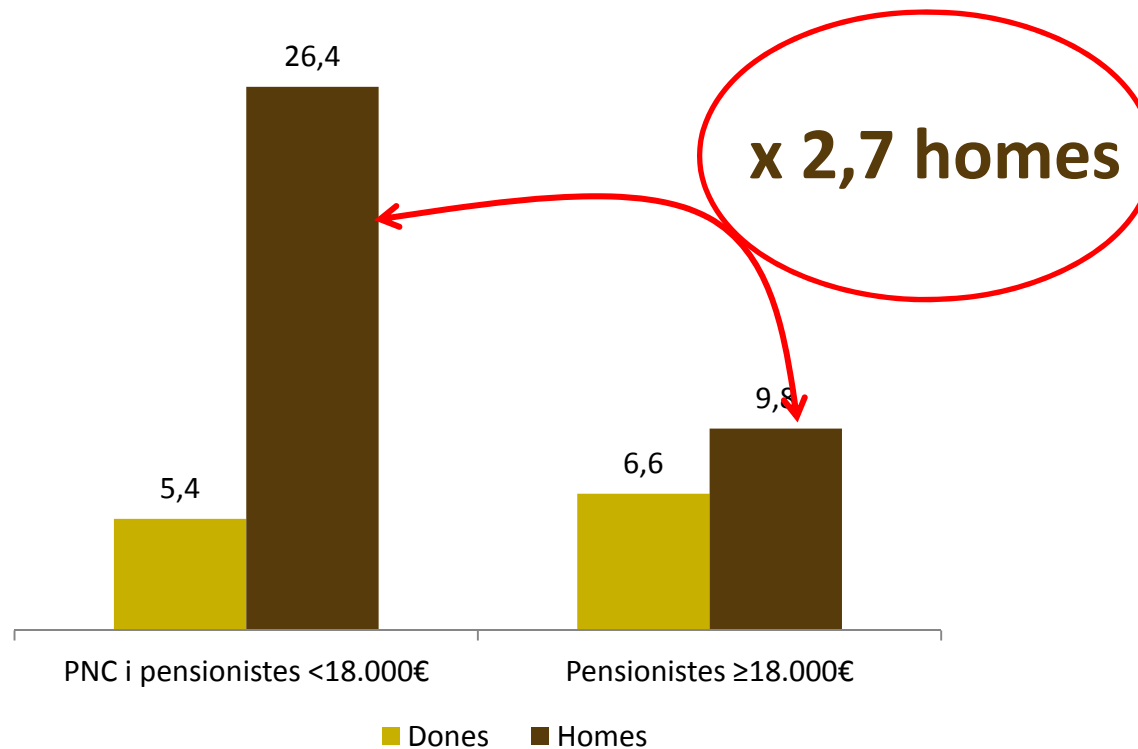

3. Les persones amb menor nivell socioeconòmic tenen una probabilitat quatre vegades major de morir abans dels 65 anys

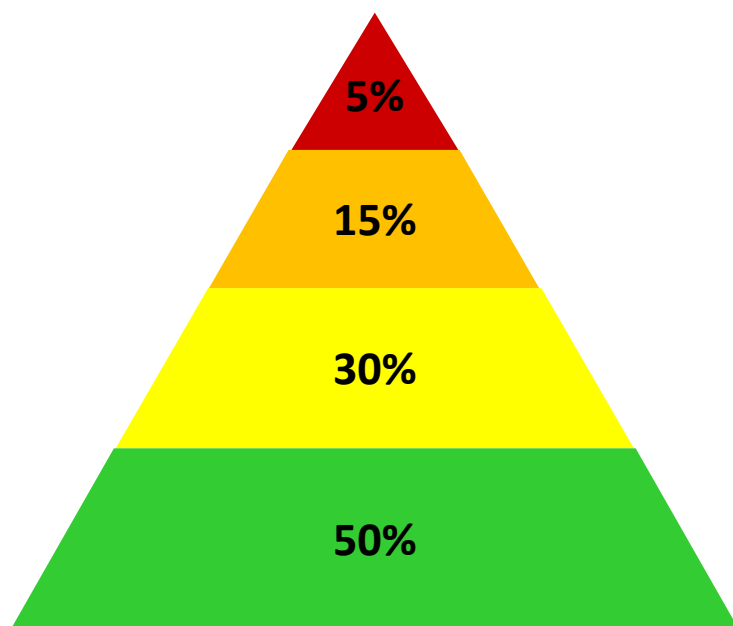
Taxa de mortalitat (per 1.000 hab.) en persones menors de 65 anys. Catalunya, 2015

3. Els homes de 65 anys i més amb menor nivell socioeconòmic tenen una probabilitat tres vegades superior de morir per suïcidi

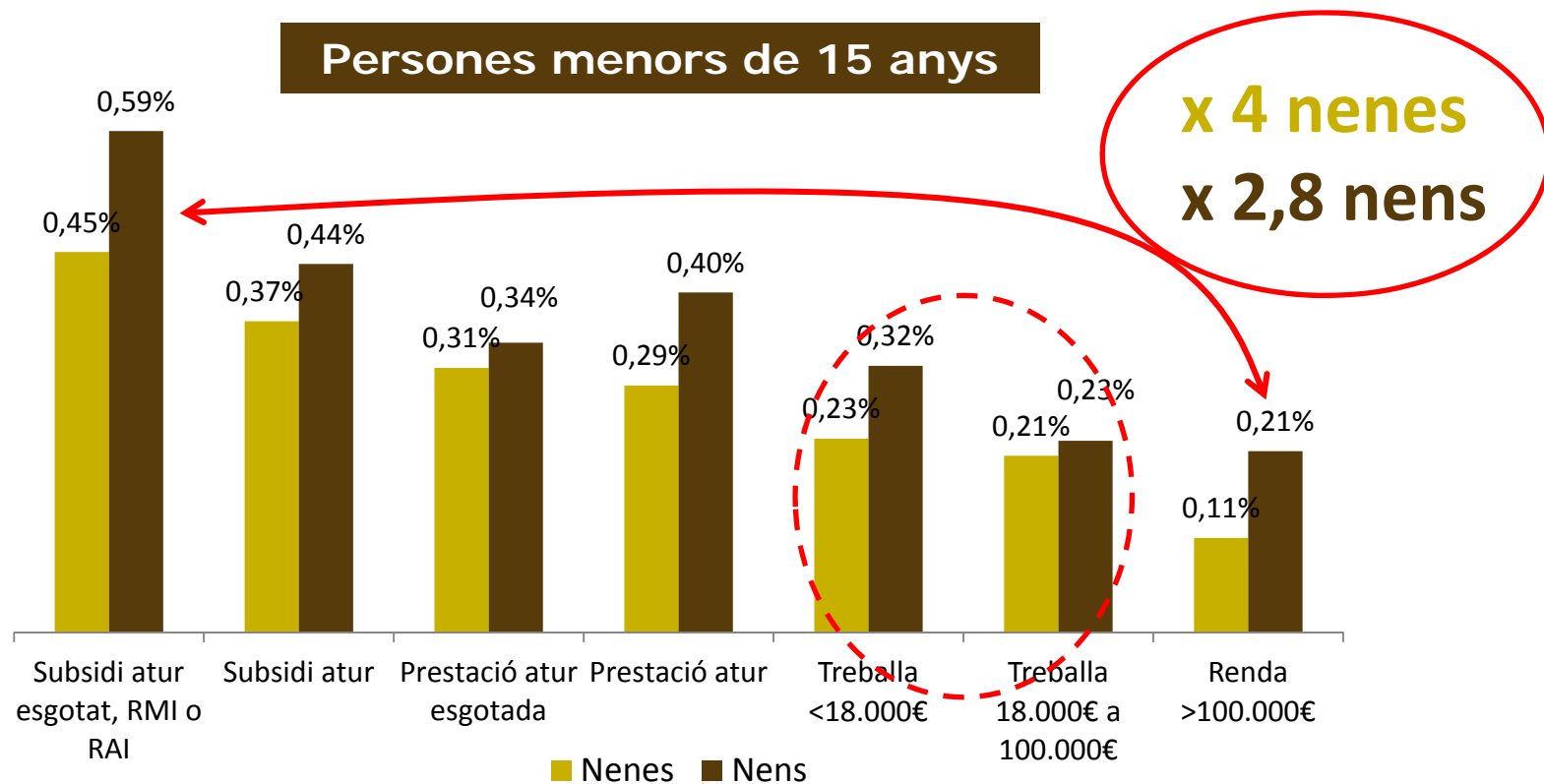
Taxa de mortalitat per suïcidi en persones de 65 anys i més (per 100.000 hab.). Catalunya, 2014

Classificació de la població de Catalunya segons la seva complexitat

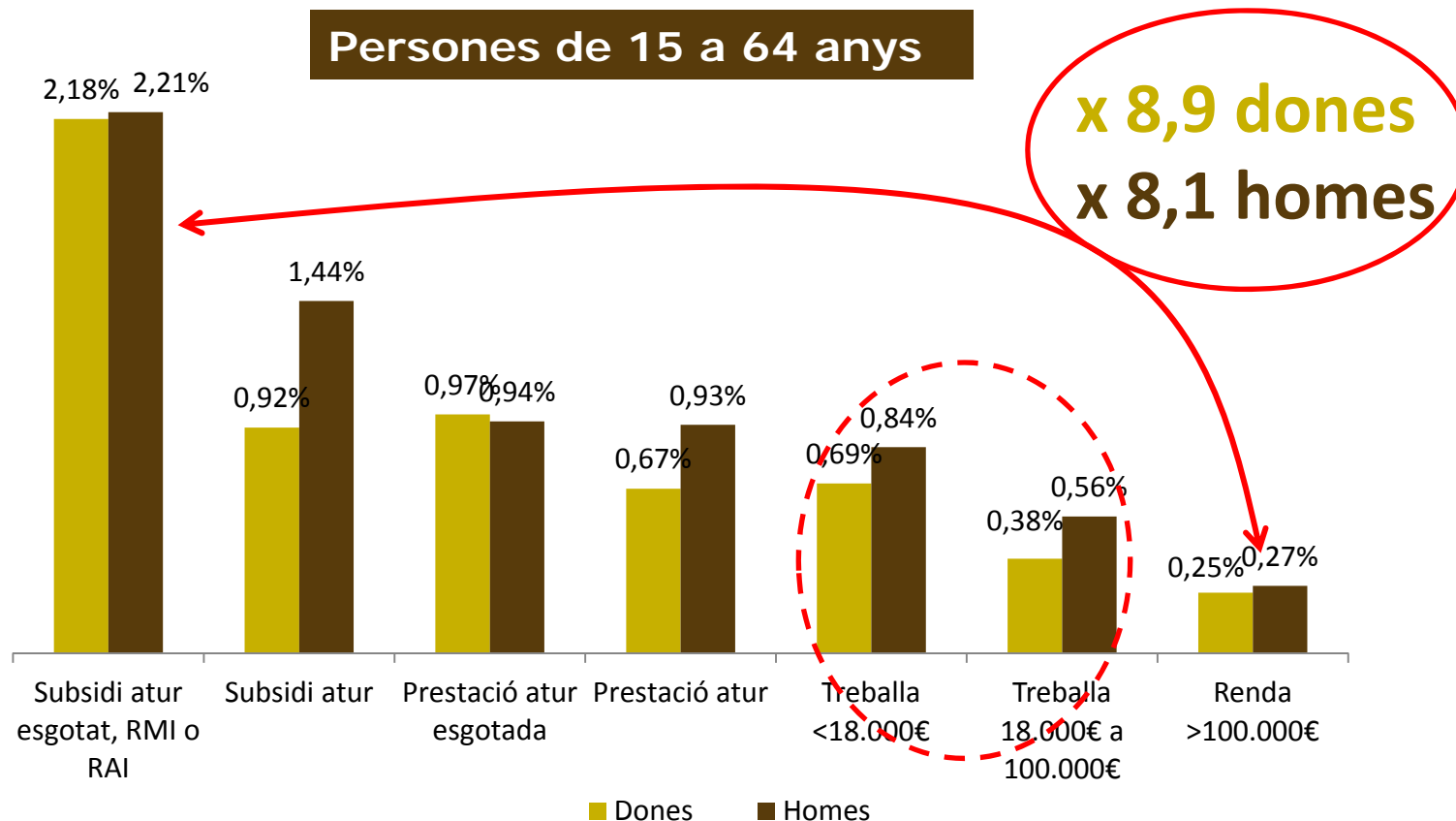
% població	Taxa de mortalitat durant l'any (per 100)	Mitjana de visites a l'atenció primària	Taxa d'ingressos urgents (per 100)	Mitjana de fàrmacs dispensats
5%	12,3	22,8	59,7	13,4
15%	1,1	12,8	6,7	8,0
30%	0,1	6,7	2,4	3,6
50%	0,1	1,8	0,5	0,9

4. Les persones de menor nivell socioeconòmic tenen una major proporció de població amb complexitat elevada

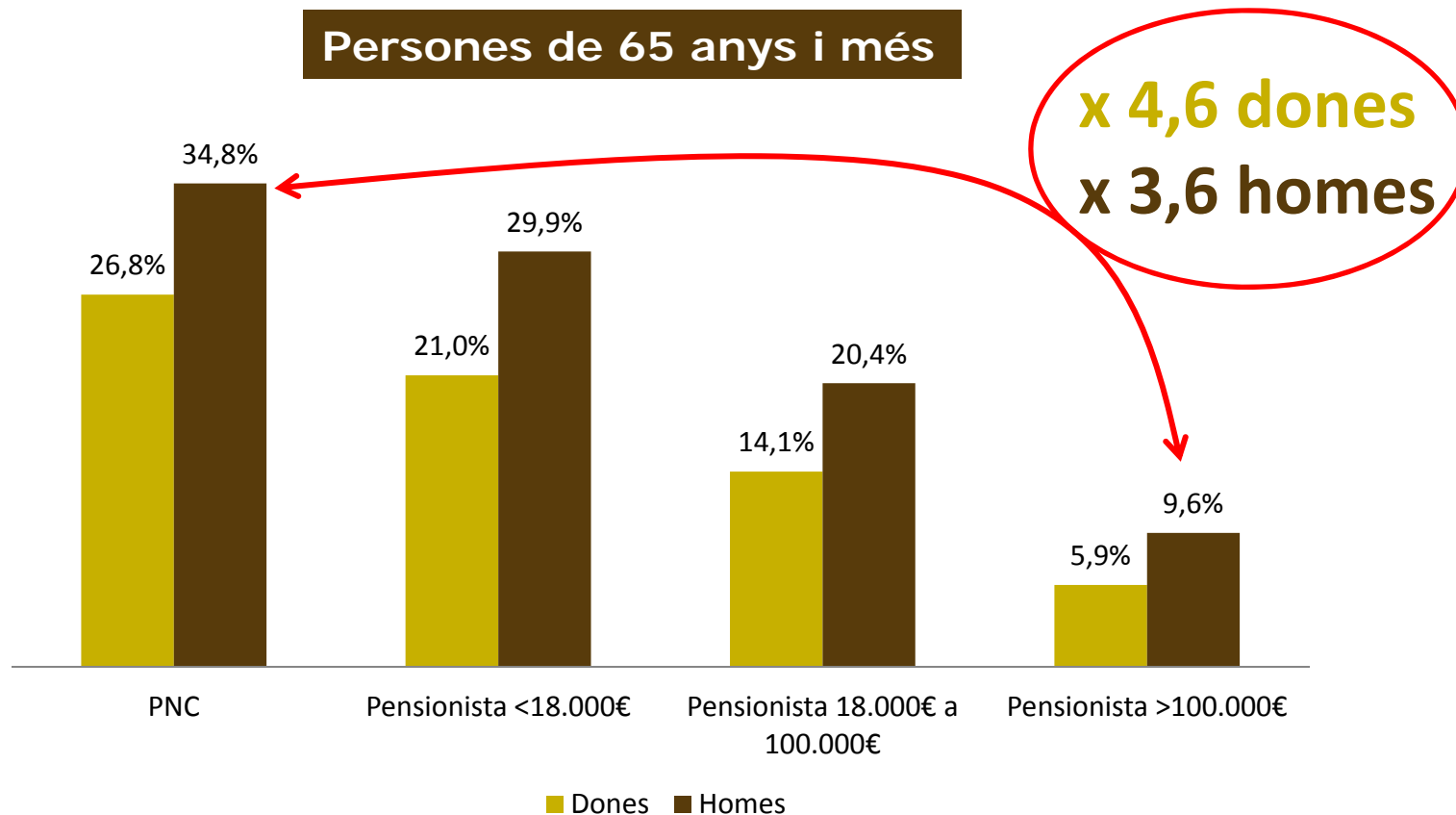
**Proporció de persones amb complexitat elevada.
Catalunya, 2015**

4. Les persones de menor nivell socioeconòmic tenen una major proporció de població amb complexitat elevada

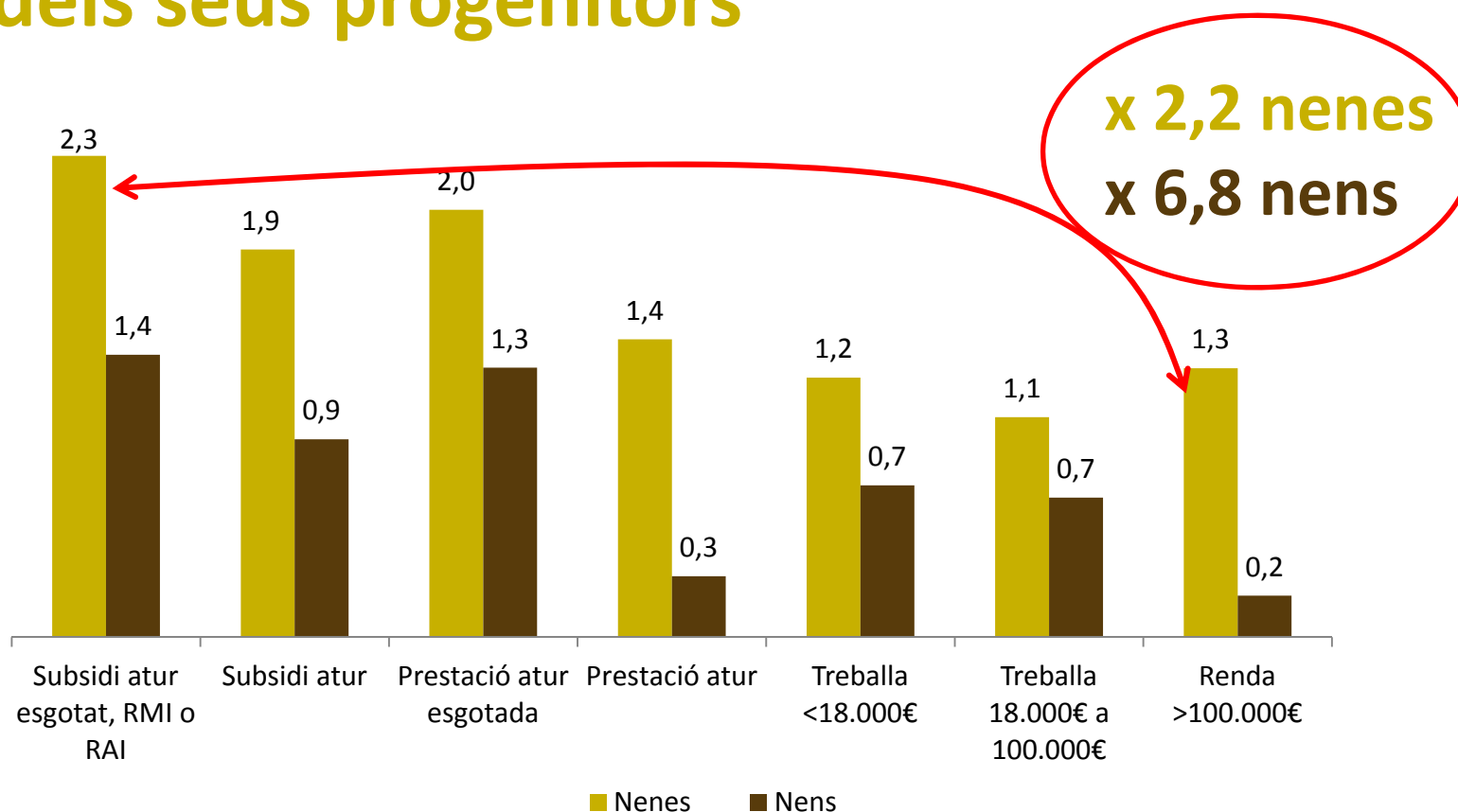
**Proporció de persones amb complexitat elevada.
Catalunya, 2015**

4. Les persones de menor nivell socioeconòmic tenen una major proporció de població amb complexitat elevada

**Proporció de persones amb complexitat elevada.
Catalunya, 2015**

5. Les nenes i els nens presenten un gradient molt fort en funció del nivell socioeconòmic dels seus progenitors

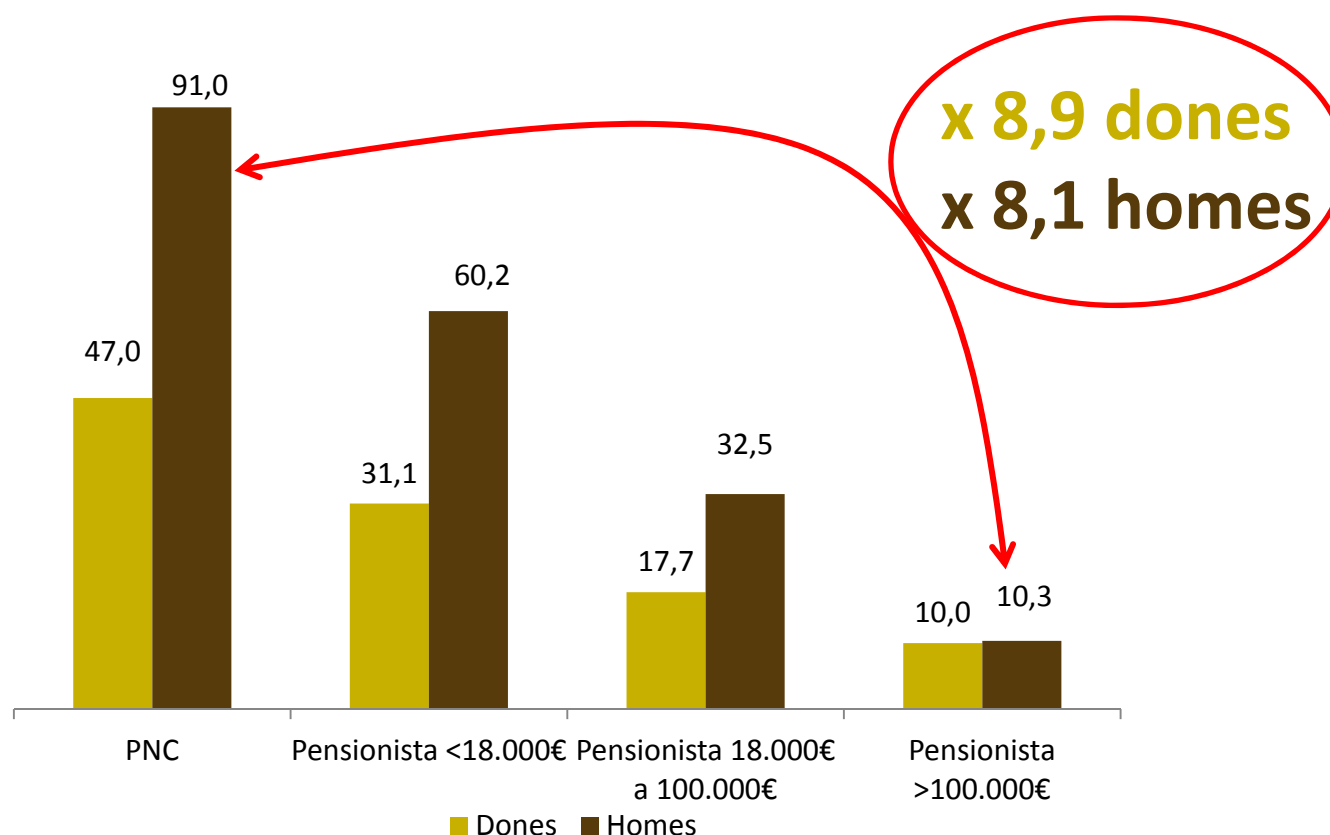

Taxa d'hospitalització psiquiàtrica en persones menors de 15 anys (per 1.000 hab.). Catalunya, 2015

5. Les nenes i els nens presenten un gradient molt fort en funció del nivell socioeconòmic dels seus progenitors

	Nenes	Nens
Atenció primària	x 1,6	x 1,6
Urgències	x 2,2	x 2,1
Consum de psicofàrmacs	x 3,4	x 3,4
Taxa d'hospitalització	x 3,4	x 2,2
Complexitat elevada	x 4	x 2,8
Centres de salut mental	x 4,4	x 5,1
Taxa d'hosp. psiquiàtrica	x 2,2	x 6,8

6. La salut i utilització de serveis de les persones de 65 anys i més està fortament relacionada amb la quantia de les seves pensions

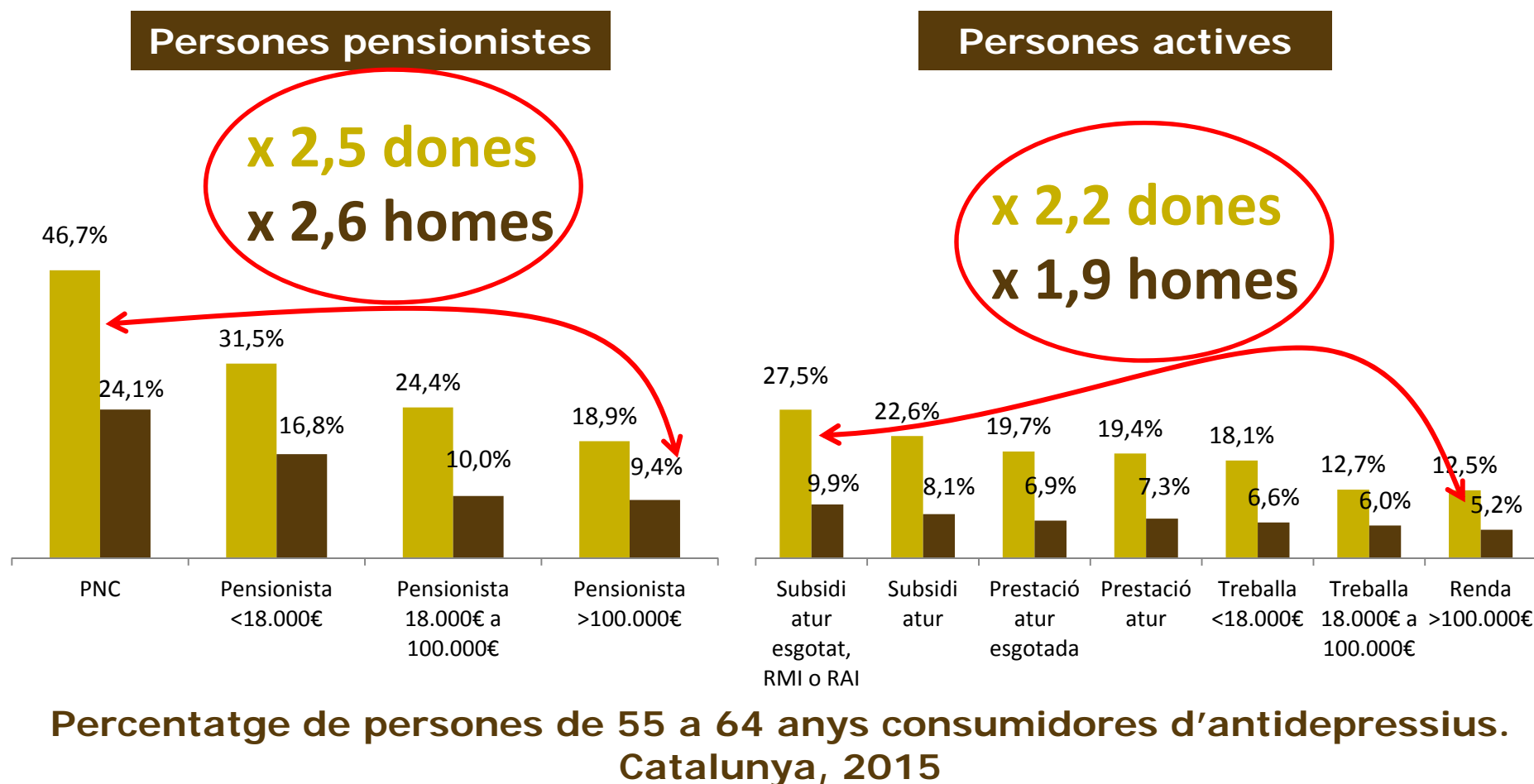

Taxa d'hospitalització potencialment evitable en persones de 65 i més anys (per 1.000 hab.). Catalunya, 2015

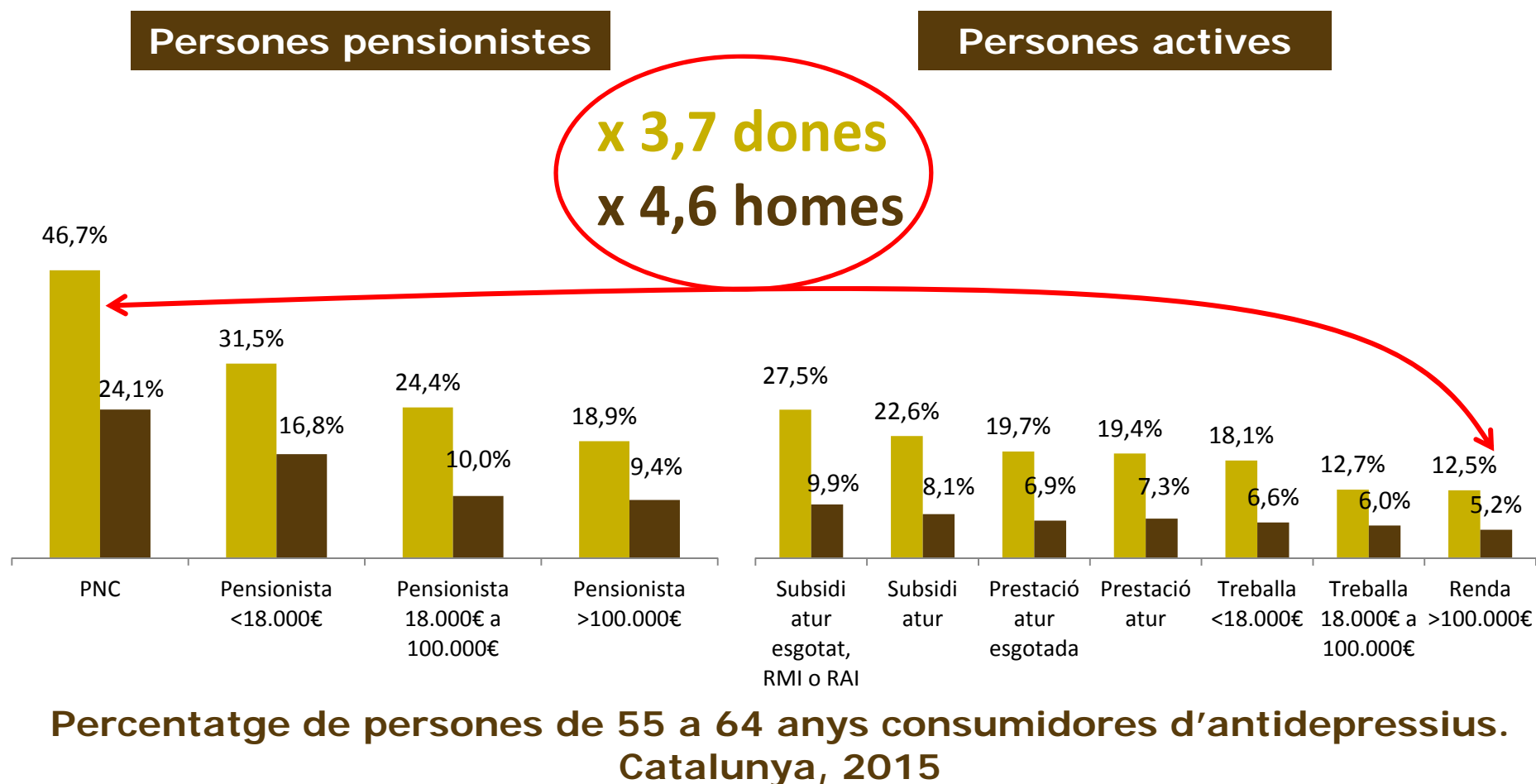
6. La salut i utilització de serveis de les persones de 65 anys i més està fortament relacionada amb la quantia de les seves pensions

	Dones	Homes
Atenció primària	x 1,2	x 1,2
Taxa de mortalitat	x 1,7	x 2,2
Urgències	x 2,5	x 2,6
Consum d'antipsicòtics	x 2,4	x 4,2
Taxa d'hospitalització	x 3,6	x 3,9
Complexitat elevada	x 4,6	x 3,6
Taxa d'hosp. pot. evitable	x 4,7	x 8,8
Centres de salut mental	x 7,8	x 9,8
Taxa d'hosp. psiquiàtrica	x 15,3	x 8,2

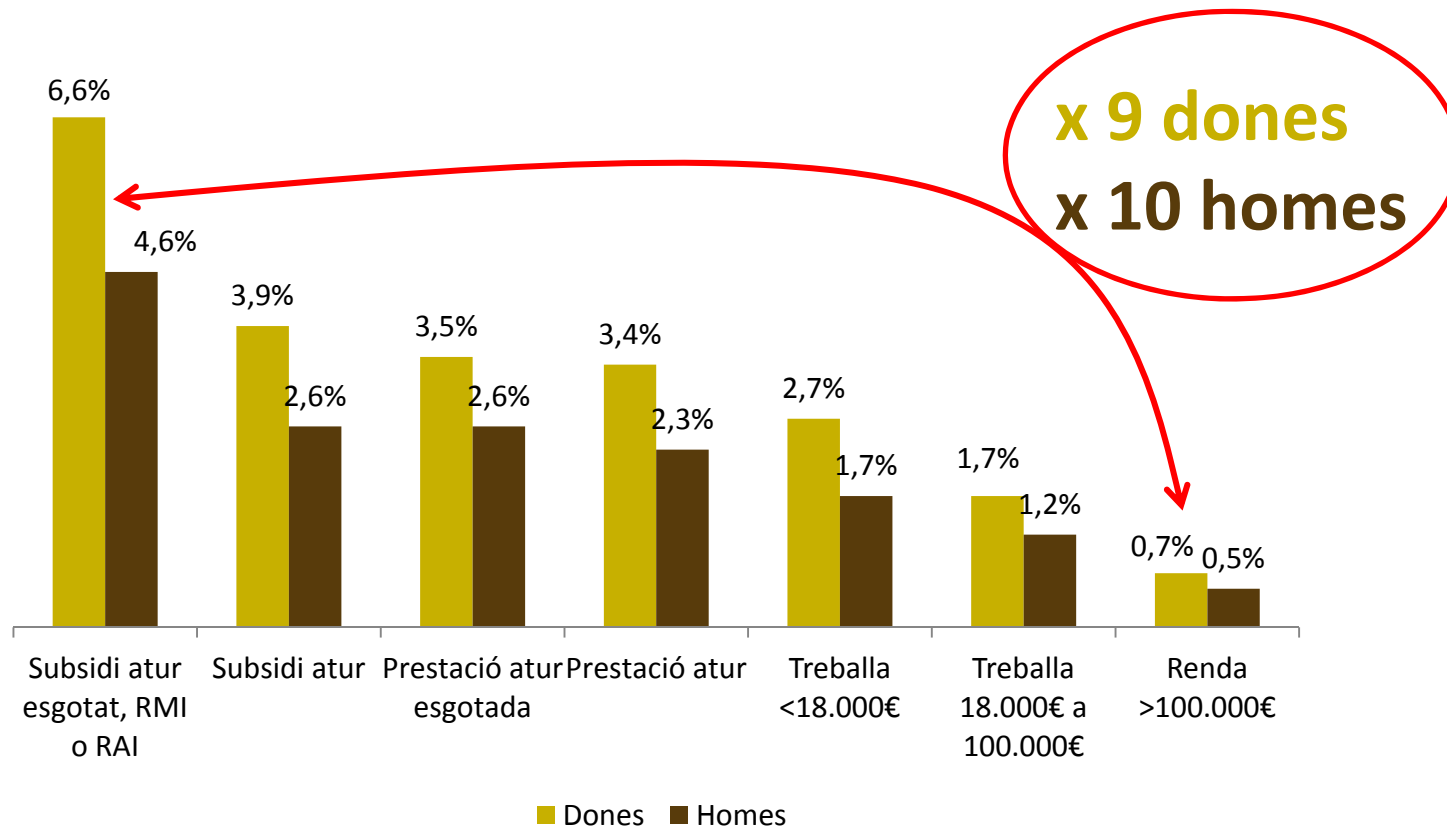
7. Les persones pensionistes 55 a 64 anys tenen pitjor salut, utilitzen més serveis sanitaris i consumeixen més fàrmacs que les actives

7. Les persones pensionistes 55 a 64 anys tenen pitjor salut, utilitzen més serveis sanitaris i consumeixen més fàrmacs que les actives

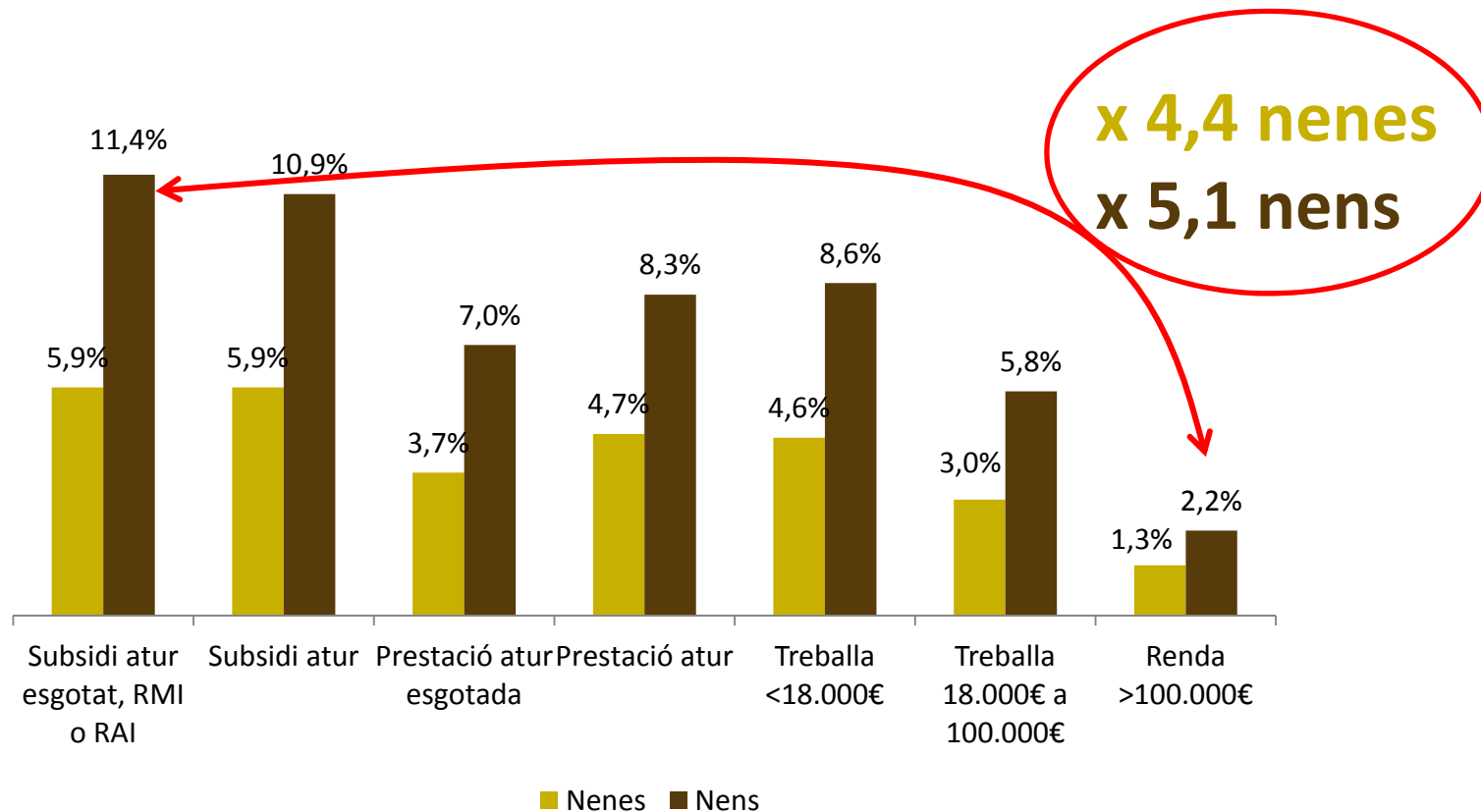

8. L'àmbit d'atenció a la salut mental és el que presenta més gradient socioeconòmic

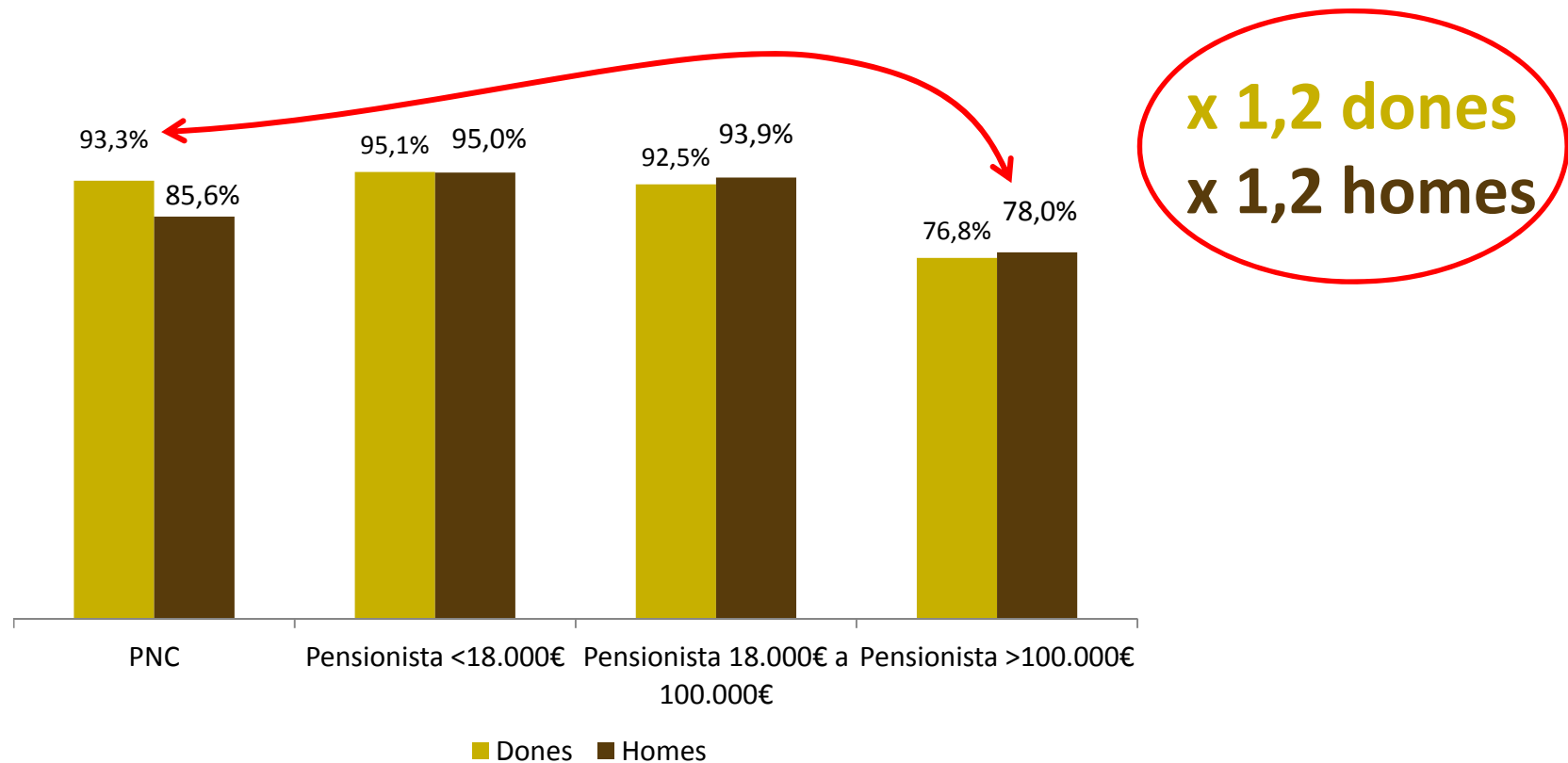
Proporció de persones de 15 a 64 anys ateses als centres de salut mental. Catalunya, 2015

8. L'àmbit d'atenció a la salut mental és el que presenta més gradient socioeconòmic

Proporció de persones menors de 15 anys ateses als centres de salut mental. Catalunya, 2015

9. L'atenció primària i les urgències són els serveis que menys gradient socioeconòmic mostren

Percentatge de persones majors de 65 anys ateses a l'atenció primària. Catalunya, 2015

10. Les desigualtats de gènere presents a totes les edats i a tots els nivells socioeconòmics

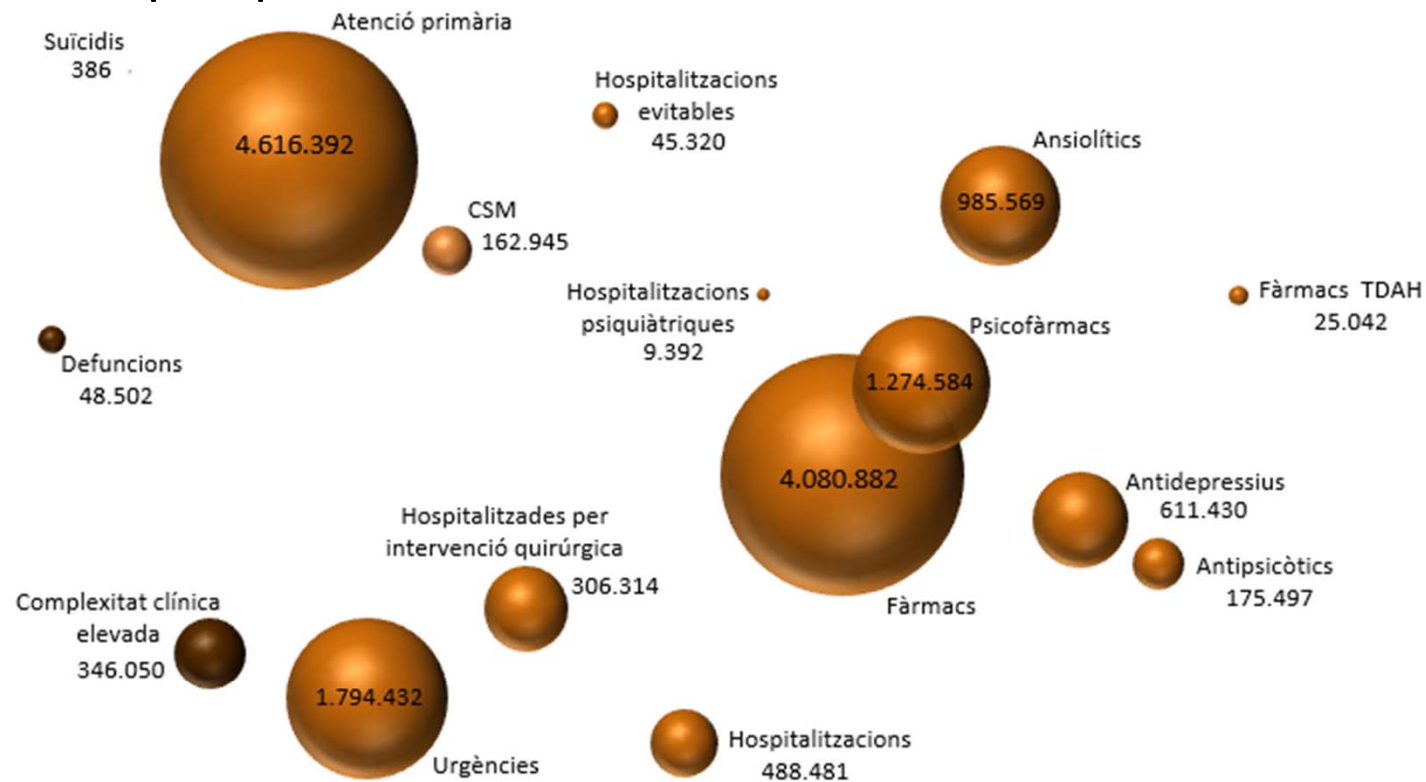
Dones	Homes
Centres de salut mental	Mortalitat
Consum de psicofàrmacs	Complexitat elevada
	Hospitalització potencialment evitable

Discussió

- Primer estudi de desigualtats amb dades de tota Catalunya; exemple de reutilització de dades; PADRIS
- Limitacions: p. ex. no s'ha pogut ajustar per necessitat
- Resultats en la línia d'altres estudis:
 - Crisi -> salut mental i suïcidi
 - Persones amb atur de llarga durada
 - Gradient en mortalitat
 - Gradient en utilització de serveis; s'han analitzat serveis sanitaris públics
- Gradient en nenes i nens, en salut mental i en mortalitat

Discussió

- Posar en perspectiva els resultats:

- En breu: anàlisi de tendències 2008 - 2015

Línies de recerca futura

- Anàlisi segons el territori de residència a partir del nou indicador socioeconòmic per al finançament de les ABS
- Anàlisi segons nivell socioeconòmic individual i nivell socioeconòmic territorial
- Anàlisi de les desigualtats en patologies concretes en població infantil
- Anàlisi de les desigualtats en causes de mortalitat
- Vincular directament a l'RCA progenitors i descendents i analitzar a nivell poblacional la mobilitat intergeneracional del nivell de salut i del nivell socioeconòmic

<http://observatorisalut.gencat.cat>